

# Investeringsverwachtingen voor 2000 en 2001

André Meurink <sup>1</sup>

## Inleiding

Bij de productie van goederen en diensten worden, naast onder andere arbeidskrachten en grondstoffen, ook bedrijfsgebouwen, machines, auto's en andere materiële vaste activa gebruikt. Kenmerkend voor deze productiemiddelen is dat zij meer dan één jaar voor productieve doeleinden kunnen worden aangewend. Op het moment dat deze materiële vaste activa (kapitaalgoederen) gebruiksklaar ter beschikking komen van ondernemingen worden tot de investeringen van die ondernemingen van dat jaar gerekend. Het maakt daarbij niet uit of een onderneming deze kapitaalgoederen al dan niet in juridisch eigendom heeft. Bepalend is het ter beschikking hebben ten behoeve van het eigen productieproces.

## Investeringen

In tabel 1 worden de investeringen in de industrie in 1998 weergegeven. De gegevens betreffen cijfers over alle ondernemingen onderscheiden naar activiteit en soort van kapitaalgoederen.

Uit de tabel blijkt dat de bedrijven in 1998 bijna twee derde deel van het investeringsbudget uitgeven aan machines en apparaten. Aan bedrijfsruimten is ongeveer 15% besteed. De branches met de hoogste investeringen zijn de voedingsmiddelen- en drankenindustrie, de chemische industrie en de metaalindustrie (SBI 27-35). Evenals in andere jaren zijn deze drie branches goed voor het leeuwendeel van het totale investeringsbedrag. In 1998 bedraagt het aandeel in de totale industriële investeringen ruim 66%.

**Tabel 1. Investeringen in de industrie in 1998 in prijzen 1998, verdeeld naar afdeling volgens sbi'93 en activasoort**

| SBI            | Afdeling                              | Totaal | Grond en terreinen | Bedrijfsruimten | Grond-, water- en wegenbouw. werken | Externe vervoer-midde-len | Interne trans-port-midde-len | Com-puters | Overige machi-nes en installa-ties | Overige kapi-taalgoe-deren |
|----------------|---------------------------------------|--------|--------------------|-----------------|-------------------------------------|---------------------------|------------------------------|------------|------------------------------------|----------------------------|
| <i>mln gld</i> |                                       |        |                    |                 |                                     |                           |                              |            |                                    |                            |
| 15-37          | Totaal industrie                      | 19.263 | 317                | 2.877           | 184                                 | 1.014                     | 308                          | 1.260      | 12.299                             | 1.005                      |
| 15-16          | Voedingsmiddelen, dranken en tabak    | 3.190  | 38                 | 525             | 30                                  | 120                       | 123                          | 1.898      | 240                                | 239                        |
| 17             | Textielindustrie                      | 228    | 1                  | 31              | 1                                   | 3                         | 15                           | 146        | 16                                 | 15                         |
| 18             | Kleding- en bontindustrie             | 44     | 1                  | 8               | 0                                   | 0                         | 7                            | 14         | 6                                  | 6                          |
| 19             | Leer-, lederw.- en schoenindustrie    | 31     | 1                  | 7               | 0                                   | 0                         | 1                            | 16         | 2                                  | 2                          |
| 20             | Hout-, kurk-, riet ind. (excl. meub.) | 284    | 13                 | 83              | 2                                   | 7                         | 14                           | 129        | 10                                 | 9                          |
| 21             | Papier- en karton(waren)industrie     | 821    | 4                  | 97              | 2                                   | 10                        | 53                           | 612        | 26                                 | 26                         |
| 22             | Uitgeverijen, drukkerijen, repro.     | 1.886  | 21                 | 397             | 3                                   | 8                         | 245                          | 1.012      | 107                                | 109                        |
| 23             | Aardolie-, steenkoolverw. industrie   | 801    | 1                  | 20              | 14                                  | 0                         | 16                           | 731        | 12                                 | 13                         |
| 24             | Chemische industrie                   | 3.799  | 41                 | 296             | 58                                  | 22                        | 111                          | 3.103      | 104                                | 95                         |
| 25             | Rubber- en kunststofverw. industrie   | 796    | 14                 | 94              | 2                                   | 11                        | 38                           | 551        | 53                                 | 50                         |
| 26             | Glas-, aardew.-, cement-, kalkind.    | 855    | 34                 | 102             | 15                                  | 32                        | 40                           | 514        | 40                                 | 40                         |
| 27             | Basismetaalindustrie                  | 664    | 2                  | 71              | 33                                  | 16                        | 23                           | 499        | 9                                  | 9                          |
| 28             | Metaalproductenindustrie              | 1.393  | 36                 | 262             | 3                                   | 21                        | 103                          | 762        | 90                                 | 91                         |
| 29             | Machine- en apparatenindustrie        | 1.228  | 38                 | 235             | 5                                   | 11                        | 190                          | 535        | 93                                 | 94                         |
| 30             | Kantoormach.- en computerindustrie    | 174    | 1                  | 41              | 0                                   | 2                         | 25                           | 95         | 4                                  | 4                          |
| 31-33          | Elektr. medische en optische app.     | 1.511  | 11                 | 258             | 3                                   | 8                         | 144                          | 941        | 72                                 | 72                         |
| 34-35          | Transportmiddelenindustrie            | 782    | 29                 | 172             | 9                                   | 26                        | 67                           | 385        | 50                                 | 50                         |
| 36             | Meubel- en overige industrie n.e.g.   | 638    | 12                 | 159             | 4                                   | 77                        | 7                            | 46         | 276                                | 57                         |
| 3661           | w.o. Sociale werkvoorziening          | 212    | 4                  | 62              | 4                                   | 26                        | 3                            | 20         | 81                                 | 14                         |
| 37             | Vorbereiding tot recycling            | 138    | 19                 | 16              | 0                                   | 8                         | 2                            | 0          | 80                                 | 13                         |

<sup>1</sup> André Meurink (email: [amrk@cbs.nl](mailto:amrk@cbs.nl)) is werkzaam bij de sector Conjunctuur en technologie van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

### Voorlopige telling en de steekproef in mei

De investeringen in de industrie zijn in 1999 ruim 6% hoger dan in 1998. Hiermee vertonen de investeringen een vrijwel onafgebroken groei sinds 1995 (zie tabel 2). De uitkomsten voor 1999 en die over de voorafgaande jaren betreffen gerealiseerde investeringen en zijn ontleend aan de jaarlijkse gestratificeerde steekproefenquête bij de ondernemingen in de nijverheid. Ze sluiten aan bij de cijfers die in tabel 1 zijn opgenomen.

De ondernemers in de industrie verwachten dat hun investeringen dit jaar 22 procent hoger uit zullen komen dan in 1999. Met deze forse groei zullen de investeringen in 2000 bijna 25 miljard gulden (11,3 miljard euro) bedragen. Een voorzichtige schatting van de ondernemers leert dat in 2001 het investeringsniveau 10% lager zal liggen dan in 2000. De investeringsverwachtingen voor 2000 en 2001 zijn gebaseerd op een steekproef bij ca. 3000 ondernemingen (met 10 of meer werknemers) gehouden in mei 2000.

### Drie industriële branches voorop

Met een groei van 25% ten opzichte van vorig jaar lijkt de voedings- en genotmiddelenindustrie in 2000 af te stevenen op een investeringsbedrag van ruim 4,5 miljard gulden (2,1 miljard euro). De ondernemers verwachten dat ook in 2001 de investeringen zullen groeien. In de chemische industrie zullen de investeringen in 2000 eveneens met 25% toenemen en uitkomen op 5,2 miljard gulden (2,3 miljard euro). In de metaal- en elektrotechnische industrie groeien de investeringen naar verwachting met maar liefst 30% tot 8,4 miljard gulden (3,8 miljard euro). In 2001 rekt men in deze beide branches op een daling van het investeringsbedrag.

**Tabel 2. Investerings in vaste activa door de industrie**

| Sectie/afdeling                           | Gerealiseerd   |        |        |        |         | Verwachte mutaties<br>t.o.v. voorafgaand jaar |         |
|-------------------------------------------|----------------|--------|--------|--------|---------|-----------------------------------------------|---------|
|                                           | 1995           | 1996   | 1997   | 1998   | 1999 1) | 2000                                          | 2001 2) |
|                                           | <i>mln gld</i> |        |        |        |         | <i>%</i>                                      |         |
| Industrie w.v.                            | 15.596         | 17.135 | 19.949 | 19.263 | 20.491  | 22                                            | -10     |
| voedings- en genotmiddelenindustrie       | 2.876          | 3.153  | 3.470  | 3.190  | 3.661   | 25                                            | .       |
| aardolie-, steenkoolverwerkende industrie | 450            | 491    | 3.575  | 801    | 351     | 23                                            | .       |
| chemische industrie                       | 2.574          | 3.271  | 3.232  | 3.799  | 4.140   | 25                                            | .       |
| metaal- en elektrotechnische industrie    | 5.034          | 5.378  | 4.830  | 5.752  | 6.507   | 30                                            | .       |
| overige industrie                         | 4.489          | 4.694  | 4.844  | 5.720  | 5.832   | 9                                             | .       |

1) De uitkomsten over 1999 zijn voorlopig. Alle bedragen luiden in lopende prijzen.

2) Veel ondernemers kunnen nog geen prognose geven voor de investeringen in 2001. Als gevolg hiervan zijn de uitkomsten voor dat jaar onvoldoende betrouwbaar voor publicatie op het laagste detailniveau.